

**УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ**

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
МАГІСТРА**

на тему:

**"СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОФІЛАКТИКА
ЖОРСТОКОГО СТАВЛЕННЯ ДО ДІТЕЙ У СІМ'Ї"**

Виконав: здобувач 2 курсу,

групи СР-18м

спеціальності 231 «Соціальна робота»

Полях О.І.

прізвище, ініціали

Керівник: _д.п.н., проф.

Волкова Н.П.

прізвище, ініціали, науковий ступінь, вчене звання

Дніпро
2020 р.

АНОТАЦІЯ

Кваліфікаційна робота здобувача 2-го курсу, спеціальності 231 «Соціальна робота» (у форматі магістр) (Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро, кафедра педагогіки та психології) присвячена проблемі розробки, теоретичного обґрунтування та експериментальній перевірці програми соціально-педагогічної профілактики жорстокого ставлення до дітей у сім'ї.

Зроблені висновки щодо того, що визначено поняття “жорстоке ставлення до дітей у сім'ї”; виділені специфічні особливості, висвітлена характеристика явища жорстокого ставлення до дітей у сім'ї: його форми, причини і умови прояву, роль у суспільстві.

Визначено соціально-педагогічний аспект профілактики жорстокого ставлення до дітей у сім'ї, що розкриває прогностичні основи профілактичної діяльності, структурні компоненти соціально-педагогічної системи профілактики: об'єкт, суб'єкт, умови, результат і їх функції, особливості сучасної профілактики жорстокого ставлення до дітей у сім'ї.

Розроблено програму соціально-педагогічної профілактики жорстокого ставлення до дітей у сім'ї. Встановлено, що використання програми соціально-педагогічної профілактики жорстокого ставлення до дітей у сім'ї сприяє збагаченню знань батьків і дітей з проблеми жорстокого поводження в соціумі, підвищенню їхньої компетентності в питаннях моральності, оволодінню вміннями і навичками, що зумовлюють реалізацію гуманних принципів у процесі соціальної взаємодії, здобуттю досвіду ефективного подолання проявів жорстокості і морально-ціннісному ставленню до навколишнього світу, активізації гармонічних відносин у родині.

Визначена динаміка зниження жорстоких і розвитку гуманних проявів батьків і дітей один до одного, що виявляється в результаті реалізації програми соціально-педагогічної профілактики жорстокого ставлення до дітей у сім'ї.

На основі позитивних результатів дослідження виділено рекомендації щодо використання програми соціально-педагогічної профілактики жорстокого ставлення до дітей у сім'ї, які розкривають необхідність: попередньої роботи з об'єктом профілактики, що включає усвідомлення необхідності і доцільності превентивної діяльності, а також психологічну адаптацію в умовах реалізації програми; стимулювання учасників програмної діяльності завдяки використанню завдань, що мають реальний зміст і містять елементи дослідження; надання можливості реалізувати себе в різних видах діяльності; застосування інтерактивних методів навчання і виховання; заохочення; планування змісту програмних форм профілактики з урахуванням інтеграції знань різних наукових сфер, а також інтересів і здібностей учасників; реалізації принципів: учити батьків, дітей і учитися в них; разом радіти успіхам; творчого і систематичного здійснення програмної діяльності, вдосконалення її змісту, структурних компонентів.

Перелік ключових слів: ставлення, жорстоке ставлення, профілактика жорстокого ставлення до дітей у сім'ї, програма соціально-педагогічної профілактики жорстокого ставлення до дітей у сім'ї.

SUMMARY

The qualification work of the 2nd year student, specialty 011 «Educational, pedagogical sciences» (in the format of the master's degree) (Alfred Nobel University, Dnipro, Department of Pedagogy and Psychology) is devoted to the problem of development, theoretical substantiation and experimental verification of the program of social and pedagogical prevention of ill-treatment of children in the family.

Conclusions have been made that the concept of "abuse of children in the family" is defined; the specific features are highlighted, the characteristics of the phenomenon of child abuse in the family are highlighted: its forms, causes and conditions of manifestation, role in society.

The socio-pedagogical aspect of prevention of ill-treatment of children in the family, which reveals the prognostic bases of preventive activity, structural components of the social-pedagogical system of prevention: object, subject, conditions, result and their functions, features of modern prevention of ill-treatment to children in the family.

A program for social and pedagogical prevention of abuse against children in the family has been developed. It is established that the use of the program of social and pedagogical prevention of ill-treatment of children in the family contributes to the enrichment of knowledge of parents and children about the problem of abuse in society, increase their competence in matters of morality, mastering the skills and principles that lead to the implementation of the process of humanization interaction, gaining experience of effectively overcoming manifestations of cruelty and moral values to the outside world, activation of harmonious relationships in the family.

The dynamics of reducing the abusive and humane manifestations of parents and children towards each other are identified, which is manifested as a result of the implementation of the program of social and pedagogical prevention of child abuse in the family.

On the basis of the positive results of the research recommendations were made on the use of the program of social and pedagogical prevention of abuse of children in the family, which reveal the need for: previous work with the object of prevention, which includes awareness of the need and expediency of preventive activities, as well as psychological adaptation in the conditions program implementation; stimulating program participants through the use of tasks that have real meaning and contain elements of research; giving them the opportunity to realize themselves in different activities; application of interactive teaching and training methods; promotion; Planning the content of prevention programs, taking into account the integration of knowledge of various scientific fields, as well as the interests and abilities of participants; implementation of principles: to teach parents and children and to learn from them; enjoy success together; creative and systematic implementation of program activities, improvement of its content, structural components.

Key words: attitude, abuse, prevention of abuse against children in the family, program of social and pedagogical prevention of abuse against children in the family.

ЗМІСТ

Вступ	3
Розділ 1. ТЕОРЕТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРОФІЛАКТИКИ ЖОРСТОКОГО СТАВЛЕННЯ ДО ДІТЕЙ У СІМ'Ї	
1.1. Проблема жорстокого ставлення до дітей у сім'ї у процесі генезису	9
1.2. Профілактика жорстокого ставлення до дітей у сім'ї як соціально-педагогічна проблема	17
1.3. Аналіз результатів дослідження щодо наявності жорстокого ставлення до дітей у сім'ях	28
Висновки до розділу 1	37
Розділ 2. ОБҐРУНТУВАННЯ ПРОГРАМИ СОЦІАЛЬНО- ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРОФІЛАКТИКИ ЖОРСТОКОГО СТАВЛЕННЯ ДО ДІТЕЙ У СІМ'Ї	
2.1. Розробка програми соціально-педагогічної профілактики жорстокого ставлення до дітей у сім'ї	39
2.2. Реалізація програми соціально-педагогічної профілактики жорстокого ставлення до дітей у сім'ї	56
2.3. Аналіз результатів дослідно-експериментальної роботи	69
Висновки до розділу 2.....	77
Висновки.....	79
Список використаних джерел.....	82
Додатки.....	89